

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/2/2017
Identifikačné číslo spisu:	8311010244
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8311010244.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej v trestnej veci obvineného G. N. pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Ivana Vánka proti rozsudku Okresného súdu Humenné z 11. januára 2012, sp. zn. 3 T 39/2011 a uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 17. apríla 2012, sp. zn. 6 To 6/2012, na neverejnom zasadnutí 31. januára 2018 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného G. N. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Humenné z 11. januára 2012, sp. zn. 3T 39/2011 bol obvinený G. N. uznaný za vinného zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

obž. D. U. dňa XX. XX. XXXX v čase okolo 07.30 hod. na hlavnej autobusovej stanici v F. prisľúbil ml. D. F., nar. XX. XX. XXXX, že mu zadováži marihuanu, v dôsledku čoho D. U. následne telefonoval obž. G. N., s ktorým si dohodol stretnutie na hlavnej autobusovej stanici v Y. za účelom kúpy marihuany, kde odcestoval autobusom spolu s ml. D. F., H. A., W. G. a Y. M., od ktorých po príchode na hlavnú autobusovú stanicu v Y. dostal 20,- eur a to 18,- eur od ml. D. F. a 2,- eurá od H. A. a po prijatí týchto peňazí obž. U. nastúpil do osobného motorového vozidla tmavomodrej farby zn. VW Passat k obž. G. N., ktorý mu potom, čo mu obž. D. U. dal 20,- eur, z vrečka bundy odovzdal 2 sáčky so sušinou konope, ktoré následne obž. D. U. po príchode na hlavnú autobusovú stanicu v Y. odovzdal ml. D. F. a následne odtiaľ odišiel preč spolu s obžalovaným G. N., pričom ml. F. spolu s H. A., W. G. a Y. M. časť takto zakúpenej marihuany vyfajčili prostredníctvom sklenenej fajky pri moste v Y., kde boli kontrolovaní hliadkou 00 PZ Y. a počas tejto kontroly bola u W. G. zaistená sušina konope o hmotnosti 0,09 g, z ktorej by bolo možné vyrobiť jednu obvykle jednorazovú dávku s obsahom THC

7,6 %, u ml. D. F. boli zaistené 2 sáčky so sušinou konope, kde v jednom bola sušina konope o hmotnosti 0,38 g s obsahom účinnej látky THC 9,2 %, z ktorej by bolo možné vyrobiť 1 - 4 obvykle jednorazové dávky a v druhom sáčku bola sušina konope o hmotnosti 0,70 g s obsahom účinnej látky THC 7,9 %, z ktorej by bolo možné vyrobiť 2-6 obvyklých jednorazových dávok, pričom rastliny rodu konope sú zaradené v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok, pričom obž. D. U. zadovážil sušinu konope ml. D. F., hoci vedel, že tento ešte nedovŕšil vek 18 rokov a takéhoto konania sa dopustil aj napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T 85/2010 zo dňa 08. 07. 2010 bol už za taký trestný čin odsúdený.

Za to mu bol podľa § 172 ods. 1 Tr. zák., za použitia § 36 písm. d/, písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. a článku 6 ods. 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolu č. 11 uložený trest odňatia slobody vo výmere 30 (tridsať) mesiacov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložený a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba v trvaní 3 (troch) rokov za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 3 Tr. zák. bolo obvinenému uložené obmedzenie v rozsahu § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. spočívajúce v zákaze zneužívania iných návykových látok.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zák. obvinenému bola uložená povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom výchovnému programu zameranému na predchádzanie škodlivého zneužívania návykových látok, prípadne inému výchovnému programu.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol uložený aj trest prepadnutia veci, a to sklenenej fajky - zvanej „dýmka“ na fajčenie marihuany, ktorá bola zaistená dňa 24. januára 2011 a ktorá je súčasťou trestného spisu.

Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. súd vyslovil, že vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

Na podklade odvolania obvineného voči tomuto rozsudku okresného súdu, Krajský súd v Prešove rozhodol tak, že uznesením zo 17. apríla 2012, sp. zn. 6 To 6/2012 podľa § 319 Tr. por. podané odvolanie zamietol.

Proti citovaným rozhodnutiam okresného a krajského súdu včas podal prostredníctvom zvoleného obhajcu dovolanie obvinený G. N..

Obvinený v ňom uplatnil dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. e/ Tr. por. Podľa jeho názoru rozhodnutiam súdov obidvoch stupňov predchádzalo konanie, v ktorom bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu a vo veci konal a rozhodoval sudca, ktorý mal byť z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený.

Naplnenie uvedených dovolacích dôvodov videl obvinený v nasledovných skutočnostiach.

Obžalovaný D. U. na hlavnom pojednávaní v zmysle § 257 ods. 1 Tr. por. vyhlásil, že zo skutku kladenom mu obžalobou za vinu sa cíti byť vinným, hoci v prípravnom konaní využijúc právo obvineného nevypovedal. Nadväzne na to, predseda senátu po aplikácii § 257 ods. 4 Tr. por., po prijatí uznesenia podľa § 257 ods. 6 Tr. por., že vyhlásenie tohto obžalovaného prijíma zároveň bez citácie § 257 ods. 7 Tr. por. vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa obžalovaný priznal ku spáchanému skutku sa vykonávať nebude a vykonajú sa len dôkazy ohľadom trestu a náhrady škody.

Následne prokurátor ani predseda senátu nevyužili možnosť uvedenú v novelizovanom ustanovení § 257

ods. 8 posledná veta Tr. por., že vyššie uvedený postup „nevylučuje možnosť výsluchu obžalovaného o účasti inej osoby na žalovanej trestnej činnosti“.

Až na požiadanie obžalovaného D. U., ktorý dovtedy nevypovedal, predseda senátu umožnil výsluch obvineného prokurátorkou. V pojednávacej miestnosti bola prítomná svedkyňa D. M., ktorá je jeho priateľkou a ku ktorej sa prítomné strany vyjadrili, že ju nebudú navrhovať vypočuť na hlavnom pojednávaní ako svedkyňu a súhlasia s tým, aby jej výpoveď bola prečítaná. Napriek tomu predseda senátu vyhovel návrhu prokurátorky, aby táto opustila pojednávacu miestnosť z dôvodu, že by mohla následne s ním komunikovať o tom, čo uvedie obžalovaný U..

Po výsluchu obvineného D. U. prokurátorkou, predseda senátu pokračoval v hlavnom pojednávaní, pričom nevykonával dôkazy v zmysle vyhláseného uznesenia súvisiace s výrokom o treste, náhrady škody a ochranného opatrenia v súlade s Trestným poriadkom. Takto za ďalšej prítomnosti obvineného D. U. predseda senátu pokračoval v hlavnom pojednávaní jeho výsluchom, výsluchmi svedkov pričom opätovne umožnil obvinenému D. U. vyjadriť sa ako k jeho výpovedi, tak aj k výpovediam uvedených svedkov.

Rovnaký postup nasledoval aj na hlavnom pojednávaní 11. januára 2012, na ktorom boli vypočutí ďalší svedkovia, pričom predseda senátu bez toho, aby vykonával dokazovanie ohľadom trestu a náhrady škody, opätovne umožnil obvinenému D. U. sa vyjadrovať k obsahu ich výpovedí. Potom predseda senátu oboznámil obsah trestného spisu prečítaním listinných dôkazov a mimo neho vyzval aj obvineného D. U., aby sa vyjadril k listinným dôkazom.

Okrem iného takýto neštandardný postup spôsobil, že z výpovede obvineného D. U. vyplynuli nové okolnosti, ktoré do toho času neboli súdu ani prokurátorovi známe. Súd ich vzal ako dané, povedané, a teda ako skutočnosť, ktorú podľa jeho názoru nie je potrebné preverovať.

Okolnosti uvádzané obvineným D. U. vo výpovedi na hlavnom pojednávaní tak neboli ako dôkaz žiadnym spôsobom objektivizované, overené z toho hľadiska, či tieto zodpovedajú skutočnosti, respektíve, či sa mohli stať tak, ako je to upravené v príslušných ustanoveniach šiestej hlavy Trestného poriadku.

Tieto skutočnosti súd do úvahy nevzal, návrhy na vykonanie dôkazov v tomto smere nepripustil s odôvodnením, že má pre rozhodnutie dostatok dôkazov, čím bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu.

K dokazovaniu v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní namietol, že :

- nebol preverený obsah výpovede obvineného D. U. z hlavného pojednávania dňa 23. novembra 2011, napríklad previerkou výpovede na mieste činu (§ 158 Tr. por.),
- nebola overená svedecká výpoveď príslušníka, policajného zboru N. Y. z hlavného pojednávania dňa 23. novembra 2011, napríklad previerkou výpovede na mieste činu (§ 158 Tr. por.),
- príslušník policajného zboru N. Y. a vyšetrovateľ policajného zboru nezdokumentovali jednotlivé úkony, na ktoré sa odvolávajú, že boli vykonané, ako napríklad úradný záznam o údajnej spolupráci obvineného D. U. s N. Y., keď mali byť na mieste, kde mal mať vo vreci ukrytú marihuanu, stopy po pneumatikách,
- nebola urobená ohliadka jeho auta, do ktorého mal dať vrece špinavé od lístia a snehu,
- neboli odobraté odtlačky prstov zo sáčkov, ktoré boli nájdené u D. F., ani DNA,
- neboli zabezpečené výpisy z mobilov na zdokumentovanie hovorov medzi nimi a svedkami.

Navyše všetky návrhy jeho obhajcu na doplnenie dokazovania vo vyššie uvedenom smere súd na hlavnom pojednávaní 11. januára 2012 zamietol.

Súdy preto nerešpektovali jeho právo na obhajobu, keď odmietli vykonať dôkazy, ktorých vykonanie súdu navrhol. Tým mu bolo odopreté právo klásť vypočúvaným svedkom otázky, predkladať im dôkazy

a žiadať ich o podanie vysvetlenia, prípadne byť s nimi konfrontovaný.

Podľa jeho názoru bola porušená aj jedna zo základných zásad trestného konania zvýraznená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por. a poukázal na štvrtú vetu tohto ustanovenia, že orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

V tomto smere poukázal na bezprecedentný postup intervenujúcej prokurátorky, ktorá ako zástupkyňa štátu, štátneho orgánu povereného ochranou práva, sa aktívne podieľala na nezákonnom postupe súdu a rozhodnou mierou prispela k porušeniu základnej zásady trestného konania uvedenej v § 2 ods. 1 Tr. por. „nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý upravuje tento zákon“.

Nerešpektovaním a porušením spomínaných základných zásad trestného konania, ako aj vyššie uvedeným nezákonným postupom došlo vo vzťahu k jeho osobe aj k porušeniu článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolu č. 11 - právo na spravodlivé súdne konanie.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. obvinený poukázal na nasledujúce skutočnosti.

Predseda senátu Okresného súdu Humenné JUDr. Ivan Daňo bol v predmetnej veci činný ako sudca pre prípravné konanie pod sp. zn. 0 Tp 4/2011, keď rozhodoval o návrhu prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné pod sp. zn. 2 Pv 43/2011 na jeho vzatie do väzby, ktorému uznesením z 28. januára 2011 vyhovel.

Sudca pre prípravné konanie JUDr. Ivan Daňo pri rozhodovaní o jeho väzbe sa v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 Tr. por. zaoberal aj skutkovými okolnosťami, t. j., že skutok bol spáchaný, má znaky trestného činu a že sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený. V odôvodnení písomného vyhotovenia citovaného uznesenia tento sudca pre prípravné konanie podrobne uviedol dôvody, prečo tak rozhodol, zaoberal sa aj skutkovými okolnosťami, pričom jednotlivé dovtedy vykonané dôkazy aj podrobne vyhodnocoval.

Dňa 27. apríla 2011 bola v predmetnej veci podaná na Okresný súd Humenné obžaloba prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné, ktorá podľa rozvrhu práce bola pridelená predsedovi senátu JUDr. Ivanovi Daňovi.

Vzhľadom k tomu, že v uvedenej veci predseda senátu JUDr. Ivan Daňo už konal, očakával, že z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. oznámi svoju zaujatosť. K tomu však nedošlo, a preto postupoval v zmysle ustanovenia § 31 ods. 4 Tr. por. a z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. dňa 05. augusta 2011 podal prostredníctvom svojho obhajcu proti menovanému sudcovi námietku zaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci. Menovaný sudca v prejednávanej veci už konal a rozhodoval ako sudca pre prípravné konanie, a preto podľa jeho názoru možno mať pochybnosť o jeho nezaujatosti. Svojím rozhodnutím v prípravnom konaní prezentoval svoj postoj k prejednávanej veci, svoje úvahy a právne názory, čím prejedlikoval svoj postoj k veci.

O podanej námietke zaujatosti podľa § 32 ods. 3 Tr. por. rozhodol senát Okresného súdu Humenné uznesením z 10. augusta 2011, sp. zn. 3 T 39/2011 tak, že predseda senátu JUDr. Ivan Daňo nie je vylúčený z vykonávania úkonov rozhodovania v predmetnej trestnej veci, lebo nezistil žiadne relevantné skutočnosti a dôvody, pre ktoré by mali byť pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Proti uvedenému uzneseniu Okresného súdu Humenné ihneď po jeho vyhlásení dňa 10. augusta 2011 podal sťažnosť, ktorú Krajský súd v Prešove uznesením z 23. augusta 2011, sp. zn. 1 Tos 61/2011

zamietol. Ako dôvod tento súd mimo iného uviedol, že: „za pomer sudcu k veci možno považovať len taký pomer k veci, z ktorého je možné vyvodiť, že sudca by mohol mať osobný záujem na spôsobe rozhodnutia veci“, resp., že „predpokladom vylúčenia záujem na spôsobe rozhodnutia veci“, resp. „predpokladom vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania je pritom taký jeho vzťah k veci, ktorého intenzita by aj pri maximálnej vynaloženej snahe sudcu o nezaujatosť v konaní a rozhodovaní jednoznačne ovplyvňovala jeho objektívny postoj k spravodlivému riešeniu veci“.

Týmto dôvodom však bolo obtiažne rozumieť a považuje ich za nesprávne. Uplatnené dôvody na vylúčenie sudcu odvolací súd vyhodnotil ako všeobecné a nepodložené konkrétnymi skutočnosťami.

Poukázal na to, že podľa ustálenej praxe súdov Slovenskej republiky v trestnom konaní nedochádza k pridelovaniu vecí po ukončení prípravného konania a podaní obžaloby prokurátorom sudcom, ktorí v tej istej veci konali a rozhodovali ako sudcovia pre prípravné konanie.

Účelom ustanovenia o vylúčení sudcu z vykonávania úkonov trestného konania v konkrétnej veci je upevňovanie dôvery účastníkov konania a verejnosti v nestrannosť postupu týchto orgánov, preto treba zabezpečiť, aby sa na rozhodovaní nepodieľal ten sudca, ktorý má preukázateľne k pojednávanej veci alebo osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr. por. taký pomer, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o jeho spôsobilosti rozhodovať nestranne.

Podľa jeho názoru a presvedčenia rozhodovanie JUDr. Ivana Daňa ako sudcu pre prípravné konanie a jeho verejné vyjadrenia, že skutok bol spáchaný, má znaky trestného činu a že sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, objektívne vyvolávajú pochybnosti o objektívnosti a nestrannosti jeho konania a rozhodovania v predmetnej trestnej veci, čo malo byť dôvodom na jeho vylúčenie ako predsedu senátu z vykonávania úkonov trestného konania pre jeho vzťah k veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por.

Nerešpektovaním ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. a nasledujúcich je podľa neho daný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. písm. e/ Tr. por., lebo vo veci konal a rozhodol sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

S poukazom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Tr. por., pretože zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a vo veci konal a rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania a zrušil uvedené rozhodnutia okresného a krajského súdu a prikázal súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Humenné a v súčasnosti už právoplatne odsúdenému D. U..

Okresný prokurátor v písomnom vyjadrení z 05. októbra 2012, doručenom okresnému súdu 30. októbra 2012 uviedol, že v posudzovanom prípade uplatnené dovolacie dôvody, ako ani iné dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 371 Tr. por. nie sú dané, pretože napadnuté rozhodnutia sú zákonné a správne. Možnosť vyjadriť sa ku skutku, skutkovým okolnostiam prípadu, priebehu a spôsobu vedenia hlavného pojednávania a vykonávania dôkazov na ňom, k osobe sudcu a prokurátora mal obvinený a jeho obhajca v konaní na súde prvého stupňa. Dôvody obsiahnuté v dovolaní obvineného nie sú takej povahy, aby neboli známe súdu už skôr, a aby ovplyvnili výsledok konania v prospech obvineného.

Navrhol preto, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci dovolanie obvineného ako nedôvodné odmietol.

Právoplatne odsúdený D. U. v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že vypovedal pravdu a jeho výpoveď potvrdzujú aj vypočutí svedkovia.

Obvinený sa k vyjadreniam prokurátora a D. U. nevyjadril.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1 a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom uvedenom mieste (§370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, písm. b/, písm. d/, písm. e/ a písm. f/ Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie okrem iných dôvodov možno podať aj vtedy, ak

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

e) vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. e/, Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné.

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Pri posudzovaní, či v tom-ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania nemôže byť sama o sebe porušením práva na obhajobu. Súd, vykonávajúci dokazovanie vo veci, čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numerantur). Rovnako, v zmysle uvedeného súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd musel uzavrieť, že v danom prípade nebolo právo obvineného na obhajobu porušené, a teda nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 písm. e/ Tr. por. možno uplatniť len v prípade, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý bol vylúčený (§ 31), pričom o jeho vylúčení sa nerozhodlo (§ 32).

Preskúmaním obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti.

Z obsahu dovolania podaného obvineným je nepochybné, že vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený v podstate namieta nesprávny procesný postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov na hlavnom pojednávaní a nevykonanie ním navrhnutých dôkazov.

Obsahom predloženého spisu je preukázané, že obvineného v priebehu celého trestného stíhania ako splnomocnený obhajca riadne zastupoval obhajca JUDr. Ivan Vanko alebo jeho substituent JUDr. Július Buček, ktorý bol prítomný pri úkonoch prípravného konania alebo bol o ich vykonaní riadne a včas upovedomený a bol prítomný aj pri vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní. Jeho substituent JUDr. Miroslav Štrkolec, PhD. bol prítomný aj na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní obvineného voči prvostupňovému rozsudku.

Ak právoplatne odsúdený D. U. na rozdiel od prípravného konania, kde vypovedať odmietol, svoj postoj na hlavnom pojednávaní zmenil a napriek svojmu vyhláseniu podľa § 257 ods. 5 Tr. por. sa rozhodol vypovedať, realizoval tým len právo obvineného vyplývajúce mu z § 34 ods. 1 Tr. por., z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. c/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V rámci jeho využitia opísal svoje konanie s dovolateľom, vzťahy medzi nimi a tiež aj pohnútku svojho konania. Takýto postup D. U. vo vzťahu k dovolateľovi na hlavnom pojednávaní neznamena zásadné porušenie práva dovolateľa na obhajobu. Že na podklade jeho výpovede vyšli na hlavnom pojednávaní najavo nové skutočnosti o vine dovolateľa, ktoré už v konaní pred súdom ním alebo jeho obhajcom navrhnutými dôkazmi nebolo možné preveriť (preverka na mieste činu, nezdokumentovanie úkonov svedkov N. Y. v prípravnom konaní, ohliadka vozidla dovolateľa, odobratie odtlačkov prstov so zaistených plastových sáčkov), na tomto závere nič nemení. Rovnako tak nič na ňom nemení ani skutočnosť, že prvostupňový súd bez citácie príslušného ustanovenia Trestného poriadku vyhlásil uznesenie, že vykoná len dokazovanie súvisiace s výrokom o treste a náhradou škody.

Z podrobného odôvodnenia rozhodnutí súdov obidvoch stupňov vyplýva, na podklade ktorých dôkazov dospeli súdy k výroku o vine dovolateľa pričom je z neho zrejmé, že výpoveď svedka N. Y. primárnym dôkazom o tejto otázke nebola. Preto ani zamietnutie návrhu obvineného na doplnenie dokazovania výsluchom svedka Mgr. N. k obsahu výpovede svedka N. Y. v prípravnom konaní a oboznámením knihy CPZ OO PZ Humenné z 25. januára 2011 k umiestneniu obvinených, kto ich tam doviedol a prišiel s nimi do styku, zásadným porušením práva dovolateľa na obhajobu nebolo.

V kontexte dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. najvyšší súd k uvedeným výhradám obvineného, smerujúcim k tomu, že konajúce súdy subjektívnym spôsobom objasňovali okolnosti svedčiace proti nemu i v jeho prospech a najmä odmietli vykonať ním navrhnuté dôkazy, uvádza, že obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 a ods. 11 Tr. por., ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por., nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Pre zisťovanie skutkového stavu veci a hodnotenie dôkazov platia v trestnom konaní zákonom stanovené pravidlá, podľa ktorých je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok pritom nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., v zmysle ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nemôže opätovne prehodnocovať vykonané dôkazy

podľa predstáv obvineného - dovolateľa, pretože takéto oprávnenie mu zo zákona nevyplyva. Hodnotenie dôkazov totižto nenaplnia žiadny dovolací dôvod. Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd nemohol námietkam obvineného založeným na vlastnom hodnotení rozsahu vykonaného dokazovania ako nedostatočného priznať v rámci dovolacieho konania žiadnu relevanciu.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí ani právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Na druhej strane, majú na zreteli, že obsahom práva na obhajobu je aj právo navrhnúť dôkazy a tomu zodpovedajúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu sa takýmito návrhmi adekvátne zaoberať, a teda najneskôr pred meritorným rozhodnutím im buď vyhovieť alebo ich odmietnuť, respektíve rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, je potrebné pripustiť, že za istých okolností môže dôjsť k zásadnému porušeniu práva na obhajobu aj v súvislosti s neakceptovaním návrhu obvineného na vykonanie, respektíve doplnenie dokazovania. Bolo by tomu tak vtedy, ak by o takom návrhu nebolo rozhodnuté alebo by bol návrh na dokazovanie odmietnutý bez náležitých dôvodov, t. j. najmä bez zrozumiteľného a presvedčivého vysvetlenia nemožnosti vykonania dokazovania, respektíve nadbytočnosti a nepotrebnosti jeho doplnenia. Len v takých prípadoch by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného, a teda aj naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd v súvislosti s námietkami obvineného, vyčítajúcimi súdom, že nepristúpili k vykonaniu ním navrhovaným dôkazom skúmal len, či o tomto bolo kvalifikovaným spôsobom rozhodnuté, pričom zistil, že v prejednávanom prípade nenastala ani jedna z vyššie popísaných situácií, odôvodňujúcich prijatie záveru o zásadnom porušení práva obvineného na obhajobu.

Prvostupňový súd o návrhoch obvineného prednesených jeho obhajcom na doplnenie dokazovania rozhodol predpísaným spôsobom a zároveň v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil dôvody, pre ktoré z akého nevyhovel návrhu obvineného na vykonanie ďalších dôkazov nevyhovel.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd musel uzavrieť, že v danom prípade nebolo právo obvineného na obhajobu porušené, a teda nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. dovolací súd uvádza, že obvinený skutočnosť, ktorá zakladá tento dôvod dovolania namietol už formou podanej námietky zaujatosti z 05. augusta 2011, ktorá bola doručená Okresnému súdu Humenné 09. augusta 2011. Okresný súd Humenné uznesením z 10. augusta 2011, sp. zn. 3 T 39/2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 23. augusta 2011, sp. zn. 1 Tos 61/2011 o nej rozhodol tak, že predseda senátu JUDr. Ivan Daňo nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného. V odôvodneniach svojich rozhodnutí s poukazom na ustanovenie § 31 Tr. por. konajúce súdy vysvetlili dôvody svojich rozhodnutí a s týmito sa najvyšší súd stotožnil. Na doplnenie týchto dôvodov najvyšší súd dodáva, že v posudzovanom prípade taktiež nezistil žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by spĺňala niektorý zo zákonných dôvodov uvedených v § 31 Tr. por. majúcich za následok vylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania. Napokon ani samotný obvinený v dôvodoch podaného dovolania okrem toho, že predseda senátu v procesnom postavení sudcu pre prípravné konanie rozhodoval o jeho väzbe, v tomto smere nič viac neuviedol. Pokiaľ dovolateľ v podanom dovolaní len všeobecne uvádzal verejné vyjadrenia JUDr. Ivana Daňa, dovolací súd konštatuje, že tieto z obsahu spisu nevyplyvajú a obvinený ich v podanom dovolaní nekonkretizoval.

Najvyšší súd uvádza, že pokiaľ sa predseda senátu súdu prvého stupňa JUDr. Ivan Daňo v postavení

sudcu pre prípravné konanie pri rozhodnutí o vzatí dovolateľa do väzby zaoberal jej formálnymi a materiálnymi podmienkami, tak postupoval v súlade so zákonom, pretože v rámci dôvodnosti podozrenia voči dovolateľovi bol povinný sa zaoberať aj skutkovým stavom veci a dôkazmi, ktoré dôvodnosť podozrenia voči nemu zakladali. Z rozhodnutia o väzbe dovolateľa pritom ale vyplýva, že sudca v ňom okrem iného použil len také formulácie, že „...obvinený je usvedčovaný, ...obvinený mal spáchať..., ...je dôvodne podozrivý...” bez toho, aby v tomto štádiu trestného stíhania vyslovil záver o vine dovolateľa.

Napokon je potrebné už len podotknúť, že predchádzajúci Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (zák. č. 141/1961 Zb. účinný do 31. decembra 2005) síce vo vymedzenom časovom období v § 30 ods. 2 vylučoval toho sudcu po podaní obžaloby z vykonávania úkonov trestného konania, ktorý v prejednávanej veci v prípravnom konaní rozhodoval o väzbe osoby, avšak neskôr od tejto právnej úpravy aj upustil a obsiahnutá nie je ani v súčasnosti platnom a účinnom Trestnom poriadku (zák. č. 301/2005 Z. z. účinný od 01. januára 2006).

Uvedené, ale ani žiadne iné skutočnosti preto vo vzťahu k predsedovi senátu prvostupňového súdu JUDr. Ivanovi Daňovi nepredstavujú žiadne zákonné dôvody uvedené v § 31 ods. 1, ods. 2 Tr. por. na jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolacie dôvody uplatnené v dovolaní podanom obvineným (ani žiadne iné), v posudzovanom prípade splnené neboli, a preto dovolanie obvineného odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.